

Kaos

- zevajoča praznina
- zgodovina nastanka bogov
- kaos je prva oblika življenja na Zemlji

Iz Kaosa se razvijejo **Tartaros**, **Gaia**, **Eros**, **Nyx** in **Erebus**.

Tartaros je najbolj globoko podzemlje, globlje celo od samega **Hadesa**. Je začetek nebeške luči in Kozmusa. Kasneje je prostor, kjer grešniki trpijo za svoje grehe, v rimski mitologiji pa je Tartaros izključno prostor, kjer se zbirajo grešniki.

Gaia (Zemlja) Je mati kasnejšim Titanom. Iz nje se izžrejo **Gore**, **Pontus** in **Uranus**, ki se potem z Gaio speča in imata otroke – **Titane**. Gaia je princip današnjega sveta, v katerem bivamo. Je pramati vsem grškim bogovom, velikanom (Giganti), **Erinijam** (boginje maščevanja).

Eros je bog, ki je odgovoren za ljubezen, plodnost in seks. Njegov koren erotično, ni samo povezan s poželjivostjo, ampak ima erotičen odnos. Obstajata dve stvari, kaj naj bi Eros bil:

1. Princip ljubezni, plodnosti in zapeljivosti.

2. Princip kreativnosti, v Kozmusu ureja svetlobo, in večno spreminjajočo se naravo.

Kasneje se spremeni v bolj konkretno božjo osebo, sin **Afrodite** in **Aresa**, včasih tudi Afrodite in **Hefajsta**. Povezan je z vojno in ognjem. Še kasneje je bil čudovit deček, ki izstreljuje puščice ljubezni in dela težave bogovom in ljudem. Drugo ime zanj je **Amor**. Kogar zadane s puščico, pade v senj.

Nyx je božanstvo noči, mraka, v kombinaciji, da Nyx koga uspava. Je edini princip, ki se ga boji sam **Zeus**, da bo prevladala noč. Nyx predstavlja koprenasto temo.

Erebus je posebitev teme, kot teme, ki je kaotična, po nekaterih legendah je Erebus del Hadesa, kamor grejo duše takoj po smrti.

GAIA + URANUS

Uranus (gr. nebo) je hkrati Gaio mož in sin. Ta dva sta prednika vseh grških bogov. Uran pride vsak dan in pokrije Zemljo. Z Zemljo ima Otroke, nekatere sovraži in jih vrže v Tartaros. Uranus je pravi divjak, v boju z Gaio, slednjo tudi rani. Pomagali so mu **Hekatonheiri** (storoki velikani) in **Kiklopi**. Gaia svoje otroke z Uranusom prosi, naj očeta kastrirajo (odvzamejo možnost za razmnoževanje), to izvrši **Kronos**. Iz kapljic krvi, nastanejo Erinije in Giganti. Uranus ima z Gaio naslednje otroke:

Titane:

Kronos je sin Uranusa in Gaie. Na materino željo očeta kastrira.

Rea je boginja, ki lebdi, ki se pretaka, je boginja vsega gibajočega se.

Kojos je titan, ki ga posebljajo z inteligenco.

Phoebe poseblja luno; imela je moč, da je nadzorovala prerokovalca, svečenika **Orakla** v Delfih.

Hyperion je gospodar sonca, katerega pelje po nebu. Je tudi bog opazovanja.

Tetida (Tetis) je mato boginja vseh rek in vodnih površin na Zemlji. Je mati tritisočim hčerkam – **Oceanoidam**.

Okeanos: Grki so verjeli, da je Okeanos reka, ki kroži okrog sveta

Kiklope:

Okorni, butasti enooki velikani. Imena so sinonim za moč in oblast. So mojstri izdelovanja težkega orožja. Za Zevsu so kovali strele.

1. generacija: pomagala Olimpijcem v boju proti njihovimi predniki – Titani
2. generacija: znana iz pripovedke Odiseja

Hekatonheire:

Storoke pošasti, borile so se v vojni zoper Titanov, na strani Olimpijcev. Metale so ogromne skale.

GAIA + TARTAROS

Gaia se speča s Tartarosom in rodi **Tifona**, pošast vseh pošasti. Tifon ima možnost preoblikovanja. Bil naj bi tako velik, da se je z eno roko dotikal sončnega vzhoda, z drugo pa zahoda. Z ramen mu je viselo veliko kačjih glav. Je velikan, ki je sprva premagal Zevsu, vendar ga je Zevs kasneje porazil in ga po legendi vrgel v Tartarus. Po drugi legendi pa naj bi nanj vrgel Etno, ki zato še vedno bruha.

NYX + EREBUS

Eter je zgornje nebo. Je posebitev nebes, neba in prostora. Je čisti zrak, ki ga dihajo bogovi.

Hemera je duša sveta.

Momus je bog pisatelj in poetov. Prištevajo mu zlobne in nepravične kritike ter opravljalnosti.

Moros – Dum je posebitev pogube, pekla in uničenja.

Thanatos je posebitev čiste smrti.

Eris poseblja kvaliteto. Njena opozicija je **Harmonija**.

Geras (gerontofil – spolni odklon, tisti, ki imajo radi starce) je bog starosti.

Hebe je boginja mladosti.

Philotes je boginja, ki poseblja čustvo.

Apate (apatičen – brezvoljnost) simbolizira brezvoljnost, je zlobni duh, ko Pandora odpre svojo skrinjico.

Nemesis je boginja, ki usmerja usodo.

Keres: Kereide: temni zlobni duhovi, krilatci, maščevalci smrtnega maščevanja, smrti in pekla.

Hipnos je dvojček Tanatosa. Živela sta v jami, kjer ni nikoli posvetila sončna svetloba. Hipnos je globok spanec, kjer se dogajajo fantastične stvari. Hipnos podeljuje moč spanca.

KRONOS+ REA

Imata naslednje otroke: **Zevs, Hera, Pozejdon, Demetra, Hades** in **Hestija**. Uranus tik preden pade, Kronosu prerokuje da ga bo doletela enaka usoda kot očeta. Zato Kronos pojé vse svoje otroke razen Zevsu, ki ga je mati Rea rešila (namesto Zevsu mu je dala kamen) in ga skrila na otoku Kreta, kjer ga je dojila koza **Amalteja**. Ko Zevs doraste, gre nad očeta in ga

prisili, da iz sebe izbljuva njegove brate in sestre. Nastane spopad med njima, bojujeta se tudi za prestol. Borijo se tudi ostali Titani. Zevs reši tudi Kiklope, zato zanj kujejo strele. Pomagajo mu tudi Hekatonheiri. Titane premaga in jih vrže v Tartaros, Kronos naj ne bi umrl, naselil naj bi se na Siciliji, kot bog žetve. Olimpijski bogovi si razdelijo nebo, vodovje in podzemlje:

Zevs – bog neba

Pozejdon – bog vodovja

Hades – Bog podzemlja

Zevs je najvišji bog, oče bogov in ljudi. Obvladuje usodo, je gospodar nad vremenom in je nesporen vladar nad vsemi bogovi in vsemi ljudmi. Je varuh zakonitosti in harmonije med bogovi in ljudmi. Varuje popotnike, kralje (varuje oblast). Naenkrat se razdeli na tri Zevse:

Zevs Haritus – varuh gostinskega prava

Zevs Horkios – varuje svetost prisege

Zevs Evleterios – zaščitnik človeške rase. Spremljala ga je boginja Nike.

Zevs je najbolj oboževal svojega sina Apolona. Nor je bil na vse, kar je bilo ženskega spola, kar je bilo lepo. Zevs zaplodi večino oz. najpomembnejše olimpijce II. generacije.

Hera je zaveznica zakonske zvestobe. Grki jo častijo kot boginjo neba. Je izredno kruta. Rodi Hefajsta, ki je bil izredno grd kovač. Vsakega, ki je kršil zakonsko zvestobo, je sovražila.

Hestija je boginja ognjišča.

Pozejdon je bil bog morja in je bil takoj za Zevsom najpomembnejši bog.

ZEVS + HERA

Ares je bog vojne, krvavega boja in je nasprotje Ateni. Častijo ga suroveži in krvoločneži. Ares je oče **Amazonk**. Aeropak je sodišče v antičnem svetu, predhodnik tega je Ares, krvavo sodišče. Zveza z Afrodito da Harmonijo.

Hefajst je grd, pohabljen deček. Ker je bil grd, ga je mati Hera vrgla iz Olimpa. Maščeval se ji je, in ji skoval zlat prestol, na katerega se je usedla in jo je stisnil. Rešiti je ni mogel nihče razen Hefajsta, ki pa je ni hotel. Na Zemljo so poslali Dioniza, ki je Hefajsta opil in ga prepričal, da je rešil Hero. Potem se je naselil nazaj na Olimp, kjer je koval božanski nakit za bogove, bil je božanski kovač. Kljub svoji grdoti, se je poročil z najlepšo boginjo – Afrodito. Bil je najbolj varani bog.

ZEVS + LETO

Apolon je sin Zevsa in Boginje Leto. Boginja Leto tava in tava, dokler se je ne usmili Pozejdon in jo da na neki otok, kjer je v mukah rodila Apolona. Apolon je že nekaj dni po rojstvu ubil zmaja in prevzel Delfe. Apolon je svetel bog in je bog luči. Homer ga opisuje s Fojbos. Apolon ima lok, strelja žareče puščice, ki preganjajo temne sile na zemlji. On je bil tisti, ki je Parisovo puščico usmeril v Ahilovo peto. Bil je ljubosumen na junake, pobil je Kiklope. Skupaj z **Artemido** sta najprej božanstvo smrti. Bil je zaščitnik umetnosti.

Artemida je boginja lova, lune in smrti. V spremstvu Nimf hodi po gozdu in lovi divjad, ob polni luni pleše na livadah. Je zavetnica malih otrok in porodnic. Kdor jo vidi pri lovu, ga ustrelji s smrtonosno puščico.

Prometej je sodeloval pri nastanku ljudi. Ljudi je imel rad, dal jim je ogenj, zato ga zevs prikuje na goro, kjer mu vsak dan orel kljuje jetra, ki mu vsak dan na novo zrastejo oz. se mu zacelijo.

ZEVS + METIS

Palada Atena je olimpijska boginja neba. Vedno nastopa v vlogi deklice. Nastala je iz zveze Metis (boginja modrosti) in Zevsa (bog groma, neba). Zevsu prerokujejo, da ga bo sin vrgel s prestola, zato Zevs pojé kar svojo ženo Metis. Potem ga boli glava, Hefajst mu nato preseka glavo na dva dela. Ven skoči boginja Atena v popolni bojni opremi. Zevsu se je utrnila kakor misel. Bila je najbolj čaščena boginja vsega grškega sveta. Bila je boginja modrega boja. V bojih za Trojo, se je Atena borila na strani Grkov. Atena je izumiteljica bojnega vozu in stavev. Smrtnica Arahna se je z Ateno hotela pomeriti, katera boljše in lepše tke. Atena jo je premagala in jo spremenila v pajka.

ZEVS + DIONA

Afrodita je zavetnica in boginja lepote, ljubezni, ima svoj pas, v katerem skriva svoje božanske napoje. Zaljubi se v Adonisa, zato ga njen ljubimec Ares ubije, nanj naščuva smrtonosnega merjasca. V Adonisa se v Hadesu zaljubi Persefona, zato Zevs odloči, da bo adonis pol leta pri Afroditi (pomlad) in pol leta pri Persefoni (zima, jesen).

ZEVS + PELJADA MAIA

Hermes je bil sel, ki ga pošiljajo od Ponci do Pilata. Držal je stike med bogovi in ljudmi. Apolon ga je imel zelo rad, bila sta večna zaveznika. Bil je zavetnik pastirjev, izumil je številke in pisave. Rimska ustreznica zanj je Merkur.